

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltag mod vold i familien.

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 11/12 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Efter beslutningsforslaget fra Kristeligt Folkeparti opfordres regeringen til inden 1. januar 2003 at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de nødvendige administrative ændringer med henblik på at mindske volden i familien.

Tiltagene skal omfatte mulighed for at bortvise en voldelig ægtemand/samlever fra det fælles hjem for at forhindre fremtidige overgreb, etablering af flere rådgivnings-, behandlings- og botilbud til voldelige mænd samt mulighed for psykologbehandling som alternativ til fængselsstraf i visse sager om vold i familien.

Kl. 17.50

Det er meget centralt for regeringen at gøre en indsats for de svageste grupper i samfundet. Personer, der udsættes for vold i familien, hører også til denne gruppe, og ofte er der tale om meget sårbare og belastede familier. Derfor må vi også være meget opmærksomme på at sikre de bedste muligheder for at forebygge og bekæmpe volden og for at sikre og støtte familien, også børnene, når der er begået vold.

Jeg kan oplyse, at en tværministeriel arbejdsgruppe om vold mod kvinder allerede er i fuld gang med at udarbejde forslag til en styrket indsats mod voldelige overgreb på kvinder i familien. Det er planen, at regeringen i løbet af foråret fremlægger en samlet handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder. De initiativer, der lægges op til i beslutningsforslaget, indgår i overvejelserne i den tværministerielle arbejdsgruppe. Hvad konklusionerne bliver, er det imidlertid endnu for tidligt at sige.

Herudover vil jeg gerne pege på, at Socialministeriet som led i den samlede indsats allerede har igangsat to projekter om henholdsvis vold i familien og psykosocialt læringsprogram for mænd med voldeligt adfærdsmønster.

Det første projekt sigter på at etablere en mere helhedsorienteret indsats over for vold i familien, bl.a. ved at forbedre samarbejdet mellem krisecentrene og de sociale myndigheder og styrke uddannelsen af de professionelle aktører på området.

Det andet projekt sigter på at udvikle og afprøve et læringsprogram for voldelige ægtemænd, der skal ændre deres adfærd med hensyn til brug af vold.

Jeg vil også nævne, at kriminalforsorgen har særlige behandlingsprogrammer til indsatte i fængslerne, der skal forebygge vold efter løsladelse. Det drejer sig om flere programmer, men bl.a. det såkaldte »anger management« og »cognitive skills«.

En central del af beslutningsforslaget går som nævnt ud på, at der skal være mulighed for at kunne bortvise en voldelig ægtefælle eller samlever fra hjemmet for at forhindre fremtidige overgreb. Det er jo typisk, at der er tale om voldelige ægtemænd, som slår deres koner eller børn.

Med de nuværende ordninger har de forurettede kvinder og børn mulighed for at søge hjælp på landets ca. 40 kvindecentre, hvor der bliver draget omsorg for dem og de kan være i sikkerhed for deres ægtemand. Jeg vil ikke afvise, at denne ordning kan suppleres af muligheden for at bortvise den voldelige ægtemand fra hjemmet. En sådan ordning har man, som det beskrives i forslaget, haft i Østrig siden 1997, og erfaringerne herfra vil naturligvis blive inddraget i den tværministerielle arbejdsgruppes overvejelser.

Jeg synes imidlertid, at vi i lyset af problemets komplekse karakter bør overveje det nøje, inden vi i givet fald indfører østrigmodellen i

Danmark, og jeg mener derfor, at vi bør vente med at træffe en endelig beslutning om spørgsmålet, indtil den tværministerielle arbejdsgruppe har afsluttet sit arbejde, men det bliver altså her i løbet af foråret.

Hvis vi beslutter os for at give mulighed for at fjerne voldelige ægtefæller eller samlevere fra hjemmet, mener jeg dog under alle omstændigheder, at det bør være et domstolsanliggende. Tanken om at give de kommunale børn og ungeudvalg en kompetence på dette område kan jeg ikke tilslutte mig. Men jeg er meget positivt indstillet over for nye initiativer mod vold i familien. Jeg mener blot, at vi skal afvente anbefalingerne fra den tværministerielle arbejdsgruppe, der som sagt er i fuld gang med at overveje bl.a. de tiltag, som Kristeligt Folkeparti har foreslået.

Derfor kan regeringen på det grundlag, der foreligger i dag, ikke støtte beslutningsforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Efter mere end 30 års ansættelse i politiet må man jo sige, at når man læser det her, er det desværre nogle meget realistiske hverdagshistorier, der er beskrevet her, som hver dag finder sted i masser af tilfælde i hver eneste politikreds. Vi bliver tilkaldt, mand og kone er kommet op at slås, råber og skriger og er fulde, og børnene står og græder. Så kommer vi ud, og så tager vi manden med, så kan han dampe af i kachotten, og så sender vi ham hjem igen. Så er konen måske fortrukket med børnene til et krisecenter.

Jeg kan huske, at Hanne Reintoft for nogle år siden sagde, at det er i grunden mærkværdigt, at det er den voldelige mand, der bliver boende, og det er børnene og moderen, der flytter, og det er jo uomtvisteligt, at det er skævt, at det er på den måde, men det er jo ikke så let at løse.

Kl. 17.55

Erfaringen viser desværre også i mange af disse sager, og det er bare en af vanskelighederne set fra politiets synspunkt, at når vi så beholder ham, måske endda får ham varetægtsfængslet, hvis volden er grov, så sker der ikke sjældent det, at så kommer hun og vil have ham hjem.

Hvor har man dog haft mange sager gennem årene, hvor de er ulykkelige, de koner, over at sagen blev rejst, og hvor de fortæller, hvor godt de nu har det. Sådan er det ikke i alle sager, men det er også et perspektiv, der skal med, og som viser, at selv om vi kunne følge forslagsstillernes idé om at fjerne manden, så ville der i masser af sager ske det, at det tilhold, han ville få i samme forbindelse, omgående ville blive overtrådt af

konen. Det er et problem, vi ser daglig i politiet, og det skal jo altså også løses.

Det vil jeg meget gerne diskutere med hr. Jann Sjursen også i udvalget, men vi må jo sige, at den menneskelige natur i hvert fald på det punkt ikke kan ændres.

Spørgsmålet er så, hvis vi er enige i analysen af, at det er et skævt forhold, at det er kone og børn, der må fortrække, hvad sanktionerne så kan være. Jeg tror ikke på det med bortvisning også af de grunde, jeg lige har nævnt.

Men der er jo altså også et retssikkerhedsproblem, vil jeg sige til hr. Jann Sjursen. Jeg er fuldkommen enig med justitsministeren i, at hvis der overhovedet skulle være en sanktion, så skulle det være efter en domstolsprøvelse; men så var vi jo lige vidt, for hr. Jann Sjursens idé er, at der skal ske noget med det samme. Og det er jeg ikke uenig med ham i.

Men det er altså lettere sagt end gjort. Det er jo en meget indgribende foranstaltning at fjerne voksne, myndige mennesker hjemmefra. Det er jo at ligne med frihedsberøvelse. Derfor må der være de samme retssikkerhedsgarantier.

Men hr. Jann Sjursen peger uægtelig på et meget udbredt problem. Han har sat fingeren lige på den skinbarlige virkelighed.

At forestille sig, at en gerningsmand skulle kunne vælge mellem straf og psykolog, det kan vi altså ikke gå ind for. Det ville jo være en helt vanvittig ulighed i forhold til andre forbrydere, og skulle man så slippe anderledes, når man tæskede konen, end når man tæskede andre? Trods det gode formål kan vi ikke støtte det.

Jeg vil godt sige tak til ministeren for redegørelsen for de initiativer, der allerede er i gang, og med de bemærkninger vil jeg sige: Vi støtter ministerens redegørelse, men det forhindrer os jo ikke i i Retsudvalget at prøve at se, om der er nogle oplysninger, vi selvstændigt skal have indhentet og diskuteret.

Vi har stor sympati for formålet, men der er altså en lang række praktiske og retlige problemer ved forslaget.

(Kort bemærkning):

Morten Bødskov (S):

Fra Socialdemokratiets side er vi selvfølgelig enige i, at vold i familien skal forhindres, og det vil jeg komme tilbage til i min ordførertale. Især er vi optaget af børn, som oplever meget vold i familierne.

Og hvad er vold i grunden for en størrelse, når man taler om det inden for hjemmets fire

vægge? Det er jo en interessant betragtning, og derfor vil jeg gerne spørge Venstres ordfører, om det er vold i familien, hvis en far eller mor slår sit barn. Det er jo en kendt sag, at Venstre længe og indædt har arbejdet for, at revselsretten skulle genindføres. Vil det medføre mere eller mindre vold i familien, hvis det bliver tilfældet?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu vil jeg bruge et udtryk, jeg ikke burde: Det er rent vrøvl, hvad hr. Bødskov siger. Der har ikke været nogen revselsesret i nogen lovgivning i flere hundrede år eller i hvert fald i 100 år.

Kl. 18.00

Det, der har været tale om, er, at domstolene i et vist omfang har sagt, at forhold kan være så atypiske og falde uden for det strafbares område, at man altså fra domstolenes side har godkendt en vis revselsesret. Det har man så i en lov fastslået, at det må der ikke være mere, men Socialdemokraterne har jo aldrig villet tage konsekvensen af at gøre det til en særlig straffelovgivning, hvad der også ville være vanvittigt, for vold mod børn – vold mod uanset hvem – er strafbart ifølge straffeloven.

Men det er altså sådan, at domstolene altid har givet et råderum for forældrene, som er blevet mere og mere snævert igennem årene, og jeg vil da godt spørge, om hr. Bødskov kan finde nogle domme, som han i de senere år har fundet har været fuldkommen urimelige, hvor der har været udøvet noget, der bare overhovedet ligner vold. Det tror jeg ikke hr. Bødskov kan.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det er jo et principielt og meget, meget vigtigt spørgsmål, når man behandler vold, og særlig når man ser på vold over for børn, om forældre skal have lov til at slå deres børn. Venstres tidligere ordfører på området, fru Inge Dahl-Sørensen, har jo klart udtrykt her fra Folketingets talerstol, at i det øjeblik, borgerlige partier fik flertal her i Folketinget, ville den lov, som vi nu har på det her område, være afskaffet.

Spørgsmålet er sådan set meget enkelt, nemlig om Venstre mener, at det vil give mere eller mindre vold, hvis man giver forældre lov til at slå deres børn.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det vil ikke gøre et klap forskel. Den lov, Socialdemokratiet har fået indført, er dybt latterlig og komisk og i strid med alt, hvad der hedder retlige reguleringsprincipper i Danmark. Man har skrevet i en eller anden civilretlig lov, at det her er der nogle der ikke må, men man har ikke været parat til at tage sanktionerne.

Man vil jo netop ikke henføre det under straffeloven. Det var jo det, jeg forsøgte dengang. Men lad os så få spyttet rent ud. Vold mod børn er jo strafbart i dag. Men man ville have det i en lov, der faldt uden for straffeloven, og derved har man i virkeligheden svækket strafferetten, så det er rent hykleri fra Socialdemokratiets side. Vold mod børn er strafbart og skal straffes efter straffelovens § 244, 245 og 246, og det bliver det. Men man svækker det, når man begynder at slæbe det over i den civilretlige lovgivning.

Så det ville være rart, jo før jo bedre Socialdemokratiet selv kunne indse det og slette den fuldkommen latterlige paragraf. Bliver det næste, at det skal stå i en civil lovgivning, at man ikke må slå sine børn ihjel, hvad? Det er en fuldkommen vanvittig lov. Den har ingen retlig betydning overhovedet.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Mit første spørgsmål er så derefter til fru Birthe Rønn Hornbech: Hvornår kan vi, hvis vi skal følge Venstres ordfører, forvente, at det her lovforslag kommer?

Dernæst er hykleri jo et meget, meget stort ord at tage i sin mund særlig fra denne stol, og derfor er det principielle spørgsmål, når nu Venstres ordfører udtrykker sympatiske tanker over for beslutningsforslaget, som er fremsat af Kristeligt Folkeparti: Hvorfor skal eksempelvis en familiefar have lov til at slå sit barn, men ikke sin kone? Det er jo sådan set dér, det hænger, og det principielle er, om man mener, at det, at forældre har lov til at slå deres børn, bidrager til mere eller mindre vold i familien.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg bemærkede, at fru Birthe Rønn Hornbech fuldstændig rigtigt gjorde opmærksom på, at det, man kaldte forældrenes revselsesret, jo ikke var nogen ret, Folketinget havde tildelt forældrene, men derimod en kriminalitetsunder-

grænse, hvor man ved domstolene frasorterede rene bagateller. Det er åbenbart ikke blevet forstået af hr. Morten Bødskov, men sådan forholder det sig jo.

Kl. 18.05

Jeg kunne godt tænke mig med hensyn til denne meningsløse lov, som et tidligere Folketing har vedtaget, hvor man forbyder dommerne at anlægge et sundt og rimeligt skøn over, hvor små klaps i halen der skal kriminaliseres og føre til domfældelse – denne meningsløse lov, som jo alligevel ikke kan bruges til noget som helst, fordi dommerne selvfølgelig er alt for fornuftige til det – at spørge fru Birthe Rønn Hornbech, om Venstre eller regeringspartierne i det hele taget var til at tale med med henblik på, at man fik ophævet denne tåbelige lov. Fru Birthe Rønn Hornbech kan selvfølgelig kun tale for Venstre.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen jeg vil sige, at bestemmelsen er så tåbelig, at det ville være at tillægge den alt for stor betydning overhovedet at ophæve den. Og havde det ikke været for hr. Bødskov, så havde jeg heller ikke taget det op her. Den er fuldkommen værdiløs. Som hr. Jesper Langballe siger: Dommerne er jo stadig væk fornuftige.

Men der ligger naturligvis, som også hr. Jesper Langballe ved det, en helt klar ideologi fra Socialdemokratiets side. Det er ikke en beskyttelse mod vold mod børn, for det er strafbart og har altid været det. Det er en ren opdragelseslov. Det er ren ideologi fra Socialdemokratiets side, at man vil trænge sig ind i hjemmene og blande sig i, hvordan børnene bliver opdraget. For vold mod børn er og har altid været strafbart, og det er naturligvis en skærpende omstændighed for anklagemyndigheden, der procederer i en voldssag, hvis man har slået sine børn. Alt andet lige er det jo både fejt og et overgreb af den stærke mod den svage.

Så det er ikke andet end et ideologisk korstog fra Socialdemokratiet, der aldrig har kunnet lade familierne være i fred.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg kunne ikke have sagt det smukkere. Jeg vil sige, at jeg tror slet ikke, at jeg kunne have sagt det så smukt.

Men jeg vil bare i al korthed spørge fru Birthe Rønn Hornbech, om ikke der kunne ligge et for-

mål i sig selv for det nye flertal i Folketinget i at rydde op i ideologisk lovgivning, simpelt hen for at vise, at Folketinget altså ikke er et tempel for ideologiske signaler, men en lovgivningsmagt.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det vil jeg da godt tale med justitsministeren om ved lejlighed, men hvis jeg prøver at se for mig, hvordan jeg skulle skrive det lovforslag og bemærkningerne, så kan jeg ikke rigtig finde ud af, hvad det egentlig var, jeg ville ophæve, uden at tilkendegive, at det kun var for at vise, at jeg ikke brød mig om Socialdemokratiets ideologi. Det kan siges på mange, mere slagkraftige og bedre måder.

Jeg synes, at selve lovforslaget som sådan er for lille en sag. Den ideologiske debat er altid grundlæggende vigtig. For det er jo rædselsfuldt at tænke sig, at landets næststørste parti ikke kan se forskel på vold og forældres ret til at opdrage deres børn uden statsmagtsens indgriben, men den skelnen er Socialdemokratiet altså ikke i stand i at foretage. Men det er domstolene stadig væk.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er også fru Birthe Rønn Hornbechs fortræffelige ord om den socialdemokratiske ideologi, som netop på det felt angående revselsesret er rent totalitær. Jeg ved ikke, om de selv forstår det. Det tvivler jeg på.

Men jeg vil godt sige, at jeg mener at kunne huske, at Venstre faktisk i forrige folketingssamling meddelte, at den totalitære lov, som det lykkedes at få indført mod revselsesretten – revselsesret betyder jo forældremandat, opdragelsesmandat – den tilføjelse til myndighedsloven, der dér blev gjort, ville et nyt Folketing afskaffe.

Og jeg synes som sagt, det er en så afgørende sag, fordi det er et spørgsmål om familiens frihed, om forældrenes frihed til opdrage deres børn selv over for en totalitær statsmagts interesse i at ensrette familien.

Så jeg vil da håbe, at det løfte, der blev givet, kunne blive indfriet.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg skal ikke blande mig i debatten om et lovforslag, som ikke har så meget at gøre med det be-

slutningsforslag, vi behandler nu, og som Kristeligt Folkeparti har fremsat. Men jeg synes alligevel, jeg vil spørge fru Birthe Rønn Hornbech, nu da debatten om ideologi bliver bragt på bane, og fru Birthe Rønn Hornbech, hr. Jesper Langballe og hr. Søren Krarup gør voldsomt op med den socialdemokratiske ideologi, og det kan der bestemt være behov for på nogle områder, det er jeg ikke så uenig med fru Birthe Rønn Hornbech i:

Er det ikke sådan, at fru Birthe Rønn Hornbech og Venstres holdninger og deres syn på lovgivningen, også på det retspolitiske område, er båret af en ideologi, nemlig liberalismen?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Naturligvis. Men jeg brugte ordene sludder og hykleri, fordi man spiller med fordækte kort, når man under en diskussion om vold mod børn bringer bestemmelsen om revselsesretten ind. Den er nemlig udtryk for en grundlæggende filosofi om, at staten skal bestemme alt, hvad der foregår i familierne, og det var derfor, jeg brugte ordet ideologi, for det har ikke noget med kriminalpolitik at gøre, og det har heller ikke noget at gøre med indholdet af hr. Jann Sjursens forslag, som vi diskuterer nu. Man bringer en helt anden ideologi ind, som er hentet fra et helt andet område, og derfor brugte jeg ordet ideologi.

Men jeg er fuldkommen enig med hr. Jann Sjursen. Det er jo ikke et skældsord i sig selv, for vi har jo alle idealer og holdninger, og jeg foretrækker mit eget livssyn og mine holdninger til tingene. Men set fra mit synspunkt er det en meget stærk, næsten religiøs opfattelse hos Socialdemokratiet, at statsmagten skal blande sig i alt, og det kan jeg love for at der bliver gjort op med nu.

Formanden:

Hr. Morten Bødskov som ordfører.

Morten Bødskov (S):

Socialdemokratiet deler intentionerne i B 20 om øgede tiltag mod vold i familien. Der er behov for større fokus på vold i hjemmet, for som det er sagt splitter og ødelægger vold alt for mange familier, og særlig kvinder er i alt for høj grad udsat for vold inden for hjemmets fire vægge.

Det er værd at konstatere, at i dag gør både frivillige foreninger, politi og andre myndigheder en stor indsats for at bekæmpe volden og ikke mindst også dens årsager. Men på trods af

den indsats er antallet af voldstilfælde stadig alt for stort. Hjælpen til offeret kan sagtens forbedres, indsatsen for at hjælpe voldsramte familier skal mere i fokus, og derfor deler Socialdemokratiet intentionerne i beslutningsforslaget. Socialdemokratiet mener som forslagsstillerne, at der er behov for bedre hjælp til voldsramte kvinder, en særskilt indsats over for børn i voldsramte familier og bedre behandlingstilbud til de voldsudøvende mænd.

I beslutningsforslaget henvises der specifikt til østrigsk lovgivning, hvor det siden 1. maj 1997 har været muligt at bortvise en person, der udgør en trussel mod andre, fra hans eller hendes bolig og boligens umiddelbare nærhed og forbyde personen at vende tilbage. Østrigmodellen har vist positive resultater. De voldsramte kvinder oplever større tryghed, og samlet set lyder østrigmodellen som et spændende initiativ. Hvis justitsministeren kan finde en lignende model, vil Socialdemokratiet være positivt indstillet.

Socialdemokratiet er som sagt enig i, at der er behov for et øget fokus på vold i familien, men er også af den opfattelse, at indsatsen skal ses i et bredere perspektiv.

Takket være den tidligere regerings indsats er fokus på vold i familien de senere år styrket markant. I dag har politiet muligheder for at udstede tilhold til eksempelvis mænd, der begår vold mod deres samlever. Politiet skal i dag behandle husspektakler, der inkluderer vold, som en straffesag, og samtidig skal politiet vejlede offeret om advokatbistand, erstatningsmuligheder og offerrådgivning og om nødvendigt henviser offeret til et krisecenter.

Socialdemokratiet er enig i intentionerne i beslutningsforslaget, for der er behov for flere initiativer for at forhindre vold i familien. Men Socialdemokratiets mål er derfor også at sikre større kapacitet på de krisecentre, vi har i dag og sikre bedre offerhjælp til voldsramte kvinder. Samtidig mener Socialdemokratiet, at der skal sikres bedre behandlingstilbud til de voldsudøvende mænd, og at der skal sikres en særskilt indsats over for børn i voldsramte familier.

Kl. 18.15

Det er vigtigt for Socialdemokratiet, at indsatsen ses i et bredere perspektiv, og vi deler som sagt intentionerne i beslutningsforslaget. Der er behov for øget fokus på vold i familierne, og vi er enige i, at erfaringerne med den model, som er nævnt i beslutningsforslaget, er positive. So-

cialdemokratiet kan derfor støtte beslutningsforslaget.

Per Dalgaard (DF):

Vold i familien er en ulykkelig begivenhed, som kræver indgreb, der har effekt og beskytter de børn, der eventuelt måtte være i familien, og som selvfølgelig også beskytter offeret. Derfor vil en samlet familieindsats være at foretrække, når der sker sådanne hændelser.

Både fjernelse af den voldelige mand og hensynet til mor og eventuelle børn bør indgå i indsatsen, og det, der er skitseret i beslutningsforslaget, er godt. Dansk Folkeparti går ind for de intentioner, der ligger i beslutningsforslaget, og det, der er beskrevet om den østrigske model, er bestemt noget, vi synes man bør arbejde videre med, og som forhåbentlig kan blive indarbejdet i et lovforslag.

Vi har hørt, at regeringen kommer med et eller andet, der måske kan indgå i en samlet helhed, men den østrigske model finder vi som sagt ganske fortrinlig. Den må kunne prøves, og jeg tror, at der ligger nogle perspektiver i den.

Jeg ved ikke, om en decideret udbygning af krisecentre som sådan vil være nødvendig, hvis man går ind for, at den voldelige person, f.eks. manden, skal fjernes. Så vil der jo ligge implicit i det, at kvinden og eventuelle børn bliver i hjemmet, mens den voldelige mand bliver fjernet, og igen vil den østrigske model, hvor manden i hvert fald skal være væk i vistnok 10 dage, være helt fortrinlig.

Dansk Folkeparti støtter intentionerne i et forslag af denne art.

Helge Adam Møller (KF):

De problemer, som beslutningsforslaget lægger op til at løse eller gøre mindre alvorlige, end de er i øjeblikket, er jo desværre relevante, og det afspejlede fru Birthe Rønn Hornbechs meget instruktive ordførertale jo også. Den var i og for sig et godt supplement til beslutningsforslaget, for den var hentet direkte fra det virkelige liv, som også mange af eksemplerne i forslaget er.

Man kommer også med nogle spændende og på nogle områder konstruktive løsningsforslag. Der er nytænkning, og tak for det. Men som justitsministeren har sagt, har regeringen nedsat en arbejdsgruppe, som allerede kommer med forslag til initiativer i dette forår. Arbejdsgruppen består af personer fra flere forskellige ministerier, ikke blot Justitsministeriet, men selvfølgelig også bl.a. Socialministeriet, og det er mit

håb, at når den kommer med sine forslag, kan man finde en løsning, som ikke alene regeringspartierne, men også Kristeligt Folkeparti og alle andre gode kræfter på dette område kan støtte, så vi i fællesskab kan få vedtaget nogle initiativer, der formindsker problemet. Fjerne det helt kan vi nok ikke.

Anne Baastrup (SF):

For nogle år siden var jeg til en konference, som kvindekrisecentrene holdt. Her fortalte politimesteren for Glostrup Politikreds om en ordning, han havde fået indført i Glostrup, nemlig at når man kom ud til husspektakler, skulle det ikke benævnes husspektakler. Det skulle benævnes vold i hjemmet, og det skulle behandles på præcis samme måde som gadevold.

Jeg hev så den daværende justitsminister i samråd, og jeg vil sige, at der var ikke nogen positiv stemning for, at man skulle begynde at betragte husspektakler som helt almindelig vold, dvs. at man skulle rejse sagen på baggrund af bevismaterialet og ikke nødvendigvis lade sagen falde, hvis kvinden, som det normalt er tilfældet, ikke ville anmelde forholdet. Heldigvis blev han lokket til at sende sagen i høring, og det er nu en generel regel. Der er nu et cirkulære, der dækker hele politiet, men jeg vil sige, at det var at arbejde op ad bakke dengang.

Kl. 18.20

Et af de allerallerstørste problemer, der eksisterer, når det drejer sig om vold, er vold i hjemmet. Det er det sted, hvor man har brug for at være i fred, men så bliver man udsat for vold. Det er rart, at samtlige partier nu har sat problemet på dagsordenen.

Kristeligt Folkeparti er kommet med en lang række gode forslag, som vi støtter. De skal kombineres med behandlingstilbud til mændene, og det peger Kristeligt Folkeparti også på. Det, der så er tilbage, er den østrigske model, og umiddelbart virker den jo besnærende. Men det, vi skal huske, i og med at den østrigske model tilsyneladende har haft så stor succes, er, at samlivsformerne i Østrig, groft sagt, formentlig er forskellige fra de danske.

Der er mange papirløse samlivsforhold i Danmark, og det fører frem til en meget interessant retlig overvejelse, politiet skal gøre klokken 2 om natten. Kvinden er lige flyttet ind for 14 dage siden, og nu er der vold i hjemmet. Skal kvinden så flytte ud af mandens ejerbolig? Er det nogle overvejelser, man kan byde politiet at skulle foretage midt om natten, og hvordan hænger

det egentlig sammen med boliglovgivningen og forslaget her?

Jeg tror, det bliver en lang række og for mig at se spændende og interessante diskussioner, vi skal have, og jeg synes ikke, vi skal glemme forslaget her. Men vi skal huske på, at der er en forskel på den måde, man lever på i Østrig, og den måde, man lever på i Danmark. Vi skal under alle omstændigheder sikre, at de danske regler bliver håndterbare.

Der er også nogle betydelige retspolitiske overvejelser, som fru Birthe Rønn Hornbech jo gjorde rede for. Hvad er det helt konkret for en straf, man giver manden? Han bliver sendt uden for hjemmet i 10 dage, men hvad skal der ske med ham i de 10 dage? Han skal vel være på et akuthjem eller et behandlingscenter, ingen tvivl om det. Men vi skal være klar over, at det jo er en slags frihedsberøvelse, som også på en eller anden måde må være omgærdet af nogle retsprincipper.

Mange forskellige partier er kommet med forskellige bud på løsninger, nu hvor vold i hjemmet langt om længe er sat på den politiske dagsorden her i Folketinget. Jeg vil foreslå, at når justitsministeren kommer med sin arbejdsgruppes resultater, holder vi en høring eller et ekspertgruppemøde, hvor vi simpelt hen får endevendt de forskellige typer ideer. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi inddrager amterne, for det er jo amterne, der nu er ansvarlige for krisecentrene, og vi kan se, at amterne formentlig dropper en lang række af de tiltag, de har brugt over for børn, ved udgangen af 2003.

Vi skal sikre, at hvis, såfremt, ifald amternes budgetter bliver beskåret på samme måde, som vi nu kan se at statens budget bliver beskåret under henvisning til skattestoppet, bliver det på en eller anden måde lovreguleret lidt mere præcist, hvad amterne skal præstere af centre, såvel behandlingscentre til mænd som krisecentre til kvinder, så amterne ikke kan unddrage sig ansvaret for at sikre tilstrækkeligt med krisecentre og behandlingshjemspladser.

Vi har altså en positiv tilgang til problemet, men vi skal tænke os godt om, for det er svært.

Line Barfod (EL):

Også fra Enhedslistens side er vi meget positive over for at gå ind i forskellige tiltag mod vold i familien. Vi glæder os over, at der fra mange forskellige partier er fremsat forskellige forslag, der skal prøve at løse nogle af problemerne, og at vi

nu også kan høre, at regeringen arbejder på at fremkomme med et tværministerielt initiativ.

Vi synes, det lyder spændende med de forsøg, man har lavet i Østrig, men som andre har været inde på, vil vi gerne høre noget nærmere om, hvordan man gør det, og have belyst nogle af de retssikkerhedsmæssige og praktiske problemer, der kan være i det.

Kl. 18.25

De praktiske problemer ser man jo også i dag, når først parterne er flyttet fra hinanden og eksmanden bliver ved med at opsøge kvinden. Selv om han får tilhold, sker det jo nogle gange, at han kommer alligevel. Hvordan vil man – hvis det er manden, der er blevet bortvist fra hjemmet – løse det rent praktisk for at prøve at beskytte kvinden bedst muligt?

Så skal jeg lige huske at sige, at nu har vi alle sammen en tendens til at sige kvinden. Det kommer vi også jævnlige til i Enhedslisten, også i nogle af vores beslutningsforslag på det her område, og det er jo også primært kvinder, der bliver udsat for vold fra manden. Men vi skal altså huske på, at der er også nogle mænd, der bliver slået af deres kvinder, og det er vigtigt, at der også er nogle muligheder for dem, og at vi ikke laver en lovgivning, der diskriminerer mændene på det her område.

Der er faktisk nogle mænd, der anmelder det, kan jeg oplyse til fru Birthe Rønn Hornbech. Der er også et par enkelte krisecentre i landet, der tager sig af mænd, men det er vigtigt, at de også kan få nogle behandlingstilbud, og at de børn, som mændene tager med, også kan få nogle behandlingstilbud.

I forhold til krisecentrene er det meget vigtigt, at der er den fornødne kapacitet og de fornødne bevillinger, og at der også er bevillinger nok til at tage sig af børnene, for meget ofte har børnene jo oplevet nogle forfærdelige ting og har fået nogle oplevelser, som de har behov for nogen tager sig af.

Selve det, at de i nogle tilfælde kommer væk fra hjemmet, betyder altså også, at de har nogle behov, som nogen skal tage sig af. Det er der ikke ressourcer til på krisecentrene i dag, men man kan der afhjælpe mange problemer, hvis man sørger for de fornødne ressourcer. Det håber vi kan indgå i det arbejde, vi skal have fremover på det her område.

Jeg er meget enig i fru Anne Baastrups forslag om, at vi skal prøve at se samlet på det og også inddrage den sociale del, for lige så vigtigt det er, at vi sikrer, at der, når volden er foregået, er

de nødvendige foranstaltninger, tilbud og hjælp, lige så vigtigt er det at prøve at forebygge, at volden finder sted i hjemmene.

Derfor er jeg også meget ked af, at der i den finanslov, der er fremsat forslag om, sker en væsentlig nedskæring på det sociale arbejde og herunder det boligsociale arbejde. Det, at man fjerner en stor del af det boligsociale arbejde, beboerrådgivningerne, gør altså, at en del familier kommer i klemme.

Min erfaring fra mit arbejde er, at når først familierne har problemer, især også økonomiske problemer, kommer de nemt op at skændes, og så er der altså desværre nogle, der falder til at bruge vold. Hvis vi kunne få fjernet nogle af de sociale problemer og kunne sikre, at folk ikke var så pressede på forskellig vis, kunne vi forebygge en hel del af den vold, der finder sted.

Derfor håber jeg meget, at det tværministerielle, tværsektorielle arbejde, vi skal have på det her område, også kan formå at overbevise regeringspartierne om, at det altså ikke er nok, at man straffer, når volden har fundet sted, men at det også er væsentligt, at man forebygger, at den kommer til at finde sted.

Vi er positive over for intentionerne, men vil gerne høre mere om den østrigske model og vil gerne se det i en større sammenhæng.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jann Sjørnsen.

Jann Sjørnsen (KRF):

Her i januar måned i år er der udarbejdet en undersøgelse, som også er blevet offentliggjort, af Hanne Behrens fra Formidlingscenteret for Socialt Arbejde i Esbjerg, som har taget sigte på at beskrive 5.230 børn på krisecentre og deres oplevelser, og hvilke konsekvenser det har haft for dem.

Jeg synes, at der i den undersøgelse kommer tankevækkende tal frem om børn, der har været på krisecentre, og om deres oplevelser. Omkring halvdelen af børnene, der er med i undersøgelsen, flytter for første gang ind på et krisecenter, over en fjerdedel af børnene har været der flere gange, og de 3-6-årige har flest ophold. 97 pct. af de kvinder, der bor på et krisecenter, har oplevet vold, over to tredjedele af børnene har overhørt volden mod moderen, halvdelen af børnene har overværet volden, som i mange tilfælde har været barsk og hård.

Man kan sætte mange ord på, man kan bruge tal, man kan bruge statistik, man kan bruge op-

levelser fra virkeligheden, som også flere ordførere har gjort, om vold i hjemmet, hvor typisk kvinder og børn er ofre.

Men det er ikke alene kvinder og børn, for der er tale om m/k i denne her sammenhæng, og det er jeg sådan set glad for at fru Line Barfod også fik understreget, for jeg har selv tidligere i medierne omtalt vores eget forslag og dér fået en hel del mænd på nakken, fordi jeg ikke var påpasselig med netop at lægge vægt på, at den voldsudøvende altså kan være en mand, men det kan også være en kvinde, selvfølgelig kan det det. Der er mænd, der anmelder tilfælde af vold fra hustru eller samlever.

Kl. 18.30

Det, der er vores grundtanke med det beslutningsforslag, som vi har fremsat, og som er til behandling i dag, er jo altså, at voldsofferet ikke er den, der skal bære konsekvensen af den vold, der sker i hjemmet, at offeret får ret til sikkerhed og beskyttelse og støtte, men at voldsudøveren heller ikke bliver ladet i stikken, men faktisk får hjælp og også hjælp til behandling.

Jeg er glad for, at partierne i dag inklusive justitsministeren har udtalt sig positivt om intentionerne bag Kristeligt Folkepartis beslutningsforslag. Andre partier har også fremsat beslutningsforslag i Folketinget, som nærmer sig nogle af de delelementer, der er med i Kristeligt Folkepartis forslag – det gælder især Enhedslisten og SF – og derfor er der ved at komme mere fokus på netop spørgsmål omkring vold i hjemmet.

Jeg vil godt sige, at det er klart, at der er mange afgrænsninger og vanskeligheder med sådan et forslag, som vi har fremsat fra Kristeligt Folkepartis side, fordi vi altså har forsøgt at inddrage nogle af de erfaringer, som man især har fra Østrig, men også fra Island, erfaringer, som ikke er så gamle endda, men dog så gode, at vi har turde basere et helt beslutningsforslag på dem.

Jeg er enig med de ordførere, der har peget på de praktiske vanskeligheder for især politiet i situationen, hvor der skal tages stilling til, om en voldsudøver skal bortvises eller ej. Det kræver tanke på detaljen, og derfor er det altså også kun et beslutningsforslag, vi har fremsat her i dag. Det kræver også, at man ser nærmere på spørgsmålet om retssikkerhed for den voldsudøver, der bliver bortført eller ligefrem tvangsfjernet af de kommunale myndigheder, som vores forslag åbner op for at myndighederne kan gøre.

I dette spørgsmål som i så mange andre spørgsmål er det jo til syvende og sidst et

spørgsmål om, hvilke balance man ønsker mellem hensynet til den enkeltes retssikkerhed og hensynet til offeret og de mulige konsekvenser, det kan få, hvis man ikke griber ind med f.eks. bortvisning eller en decideret tvangsfjernelse eller udsætning fra eget hjem, som det hedder i Island, for et voldsoffer.

Her har vi altså gjort os disse overvejelser i Kristeligt Folkeparti, og de har ført til, at vi mener, at man er nødt til at give politiet endnu et redskab, ikke for at fjerne volden i hjemmet totalt, for det kan man ikke, som hr. Helge Adam Møller var inde på, men for dog trods alt at komme mere af den til livs, for vi ser de uhyggelige konsekvenser af den i dag.

Jeg tror, det var fru Anne Baastrup, der spurgte: Hvad sker der med manden i de 10 dage? For os er det vigtigt, og det er jo også en væsentlig del af vores forslag, at der sker noget, at vedkommende får behandling, at der er mulighed for, at også mænd kan komme på krisecenter.

Derfor er det også tanken bag forslaget, at vi skal have flere krisecentre for mænd med de muligheder, det kan give for også at give behandling. Vi tror, at det måske kan føre til, at man – i gåseøjne – kan spare på nogle af de krisecentre, der er for kvinder, men det ved vi jo ikke, og det er ikke et mål i sig selv med vores forslag, at man gør det.

Jeg vil understrege, at for de kvinder, der finder, at de selv med Kristeligt Folkepartis forslag, hvor man kan bortvise en voldsudøver, har brug for hjælp, kan den ske dels i hjemmet, dels ved, at kvinden alligevel søger hjælpen på et kvinde-krisecenter.

Jeg tror desværre ikke, at behovet for krisecentre, hvad enten det er til mænd, kvinder eller børn, bliver mindre i de her år, men det skulle da glæde mig, hvis det med Kristeligt Folkepartis forslag og andre initiativer skulle gå i den retning, for så betyder det, at der er sket noget positivt.

Jeg vil gerne sige tak, selvfølgelig specielt til de ordførere, som har givet støtte til forslaget og især til hr. Morten Bødskov fra Socialdemokratiet, som gav en relativt ubetinget støtte til vores forslag, som jeg hørte det i hvert fald, men som selvfølgelig også nævnte, at det er vigtigt at se indsatsen og initiativerne i en bredere sammenhæng.

Det er jeg helt enig i, men nu har vi altså valgt fra Kristeligt Folkepartis side at slå ned på det her delelement og det her redskab. Jeg er fuldt ud enig i, at det selvfølgelig slet ikke er nok, og det løser slet ikke de problemer, der er, men det er dog ét skridt i den rigtige retning.

Også tak til ordførerne fra Dansk Folkeparti, SF og Enhedslisten og også tak til Venstres og De Konservatives ordførere. De to sidstnævnte var måske lidt mere betænkelige ved delelementer og specielt nogle retssikkerhedsmæssige elementer i vores beslutningsforslag. Det er jo noget af det, som vi så kan se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Kl. 18.35

Vi vil gerne bruge udvalgsarbejdet til, at vi kommer i dybden med nogle af de her spørgsmål, ved at vi beder ministeriet om at belyse nogle af konsekvenserne, men vi kan såmænd også tage yderligere initiativer, som det har været foreslået af fru Anne Baastrup. Vi er optaget af, at der kommer til at ske noget på det her område, og at de forskellige beslutningsforslag, inklusive vores eget her i dag, fører til noget og fører til nogle ændringer.

Det skal selvfølgelig gerne ses i sammenhæng med de initiativer, som regeringen agter at tage, og det er jo da udmærket, at der er en arbejdsgruppe, som i øjeblikket arbejder med forslag til initiativer. De skal selvfølgelig også indgå i debatten. Men lad mig sige ud fra den erfaring, vi har fra folketingsarbejdet som sådan, at selv om det er godt, at vi tygger grundigt på tingene, er det vigtigt, at vi også når nogle resultater.

Jeg synes faktisk, at vi skulle lægge os i selen for, at vi når videre på det felt her, og at det ikke bliver til, at vi skal klare alle verdens problemer, inden vi kan tage bare ét eneste initiativ.

Med disse ord vil jeg sige, at vi ønsker at forfølge denne her sag under udvalgsarbejdet og se, hvad det kan blive til, både i forhold til vores beslutningsforslag og selvfølgelig også i forhold til de andre initiativer og forslag, der måtte komme fra regeringens side eller fra andre partiers side.

Jeg siger tak for den positive modtagelse af beslutningsforslaget, både konkret og da i hvert fald i forhold til de intentioner, som er bærende for Kristeligt Folkepartis forslag her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 54: Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven og ligningsloven. (Fuld omkostningsgodtgørelse i skattesager m.v., som skatteyder vinder fuldt ud eller i overvejende grad, eller som videreføres af skattemyndighederne).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 17/1 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

L 54 er et godt lovforslag. Det er også derfor, det har været en mærkesag for Venstre gennem lang, lang tid, og det er derfor, det er med i regeringens 100-dages-program. Det er nemlig et lovforslag, som forbedrer retssikkerheden for skatteydere, der fører sag imod skattemyndighederne.

Tidligere kunne en skatteyder risikere at føre sag imod skattemyndighederne i årevis, vinde sagen og derefter konstatere, at han alligevel havde tabt penge og haft betydeligt besvær undervejs. Efter lovforslaget er det nu slut.

Vinder man sagen, får man dækket alle rimelige omkostninger, får man medhold i overvejende grad, altså vinder man mere, end man taber, får man dækket alle rimelige omkostninger, førhen fik man kun dækket 50 pct. Hvis en skattesag påklages af skattemyndighederne, fik man tidligere 85 pct. godtgørelse af sagsomkostningerne, nu får man efter lovforslaget 100 pct.

Kun hvis man taber sagen eller kun får meget lidt medhold, er godtgørelsen 50 pct., og det er i øvrigt præcis, som det altid har været. Det fremkommer efter Venstres opfattelse at være rimeligt nok. Der skal være en vis selvrisiko forbundet med at indlade sig i en sag, også en sag imod

skattemyndighederne. På den måde undgår man vel også de mest urimelige sager.

Den nærmere tekniske ekspedition af godtgørelsesansøgning og udbetaling skal jeg ikke kommentere nærmere her, kun sige, at der i forslaget tilsyneladende er lagt op til en smidig og hurtig sagsbehandling uden unødvendig millimeterretfærdighed. Det kan skatteyderne være tjent med, og derfor støtter Venstre forslaget.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg vil spørge Venstres ordfører, når vi nu har fået lovforslaget sendt frem og noget andet: Hr. Freddy Dam nævner jo, at man nu kan få de rimelige udgifter dækket, men hvordan vil man sørge for, at det kun bliver de rimelige udgifter, og hvad går det helt præcis ud på?

Så vidt jeg kan se af forslaget, skal man sende ind senest 14 dage efter, at man har indklaget en eller anden sag, og så skal der fra advokatens side, eller hvem det nu er, der repræsenterer vedkommende, gives et skøn over, hvor meget det vil komme til at koste. Hvordan forestiller Venstres ordfører sig, at man vil kunne begrænse honorarstørrelsen og ikke oppuste honorarerne i et meget stort omfang med denne her ordning? Det har jeg svært ved at se ifølge lovforslaget. Det kan være, jeg kan få det opklaret her.

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Freddy Dam (V):

Med hensyn til spørgsmålet om, hvordan man sikrer, at der kun bliver tale om rimelige omkostninger, mener jeg, at jeg var inde på i mit første indlæg, at selve dette, at skatteyderen, der jo ikke ved, om han vinder eller taber sagen, skal betale 50 pct., hvis det er således, at han taber sagen, i hvert fald skærper skatteyderens opmærksomhed på spørgsmålet om, hvad den pågældende rådgiver agter at debitere skatteyderen i honorar.

Noget andet er, at det jo i forslaget er sådan, at der er lagt op til, at rådgiveren skal indgive et overslag til den instans, der behandler sagen, over omkostningernes størrelse, og man vil så, når sagen er forbi og regningen fremsendes til skattemyndighederne, have en mulighed for at sammenholde disse to overslag med regningen og anlægge en vurdering af, om regningen er rimelig.

Det er klart, at skattemyndighederne ikke fuldt ud kan afgøre, hvorvidt regningen er rime-